

Nr 111

Av herr **Hagberg** i Stockholm m. fl., om tillsättande av en parlamentarisk försvarsberedning.

Det borde enligt undertecknades mening vara uteslutet att regeringen framlägger förslag om ny försvarsordning, baserat på ÖB:s utredning. ÖB:s förslag utmynnar i kravet på en försvarsbudget efter ett antal år, som överstiger tre miljarder kronor, d. v. s. betydligt mer än hälften av de direkta skatteinkomsterna. Det vill minska armén till förmån för ett flygvapen, vars värde för ett land som Sverige är minst sagt diskutabelt. Det vill införliva atomvapen och kemiska stridsmedel i den svenska vapenutrustningen, trots att atomvapen icke kan åsättas beteckningen militära stridsmedel och att Sverige underskrivit en konvention som förbjuder användningen av kemiska stridsmedel. Dess strategiska huvudlinje är det sekelgamla och av historiens erfarenheter underkända "krigsfall ost" och det vill förbereda s. k. hjälp västerifrån för att förverkliga strategin.

Det handlar sålunda icke om ett neutralitetsförsvar. Dess krigsalternativ är det av amerikanerna lanserade väst kontra ost och räknar följaktligen icke med de historiska erfarenheterna, lika litet som det tar hänsyn till förändringar som oundvikligen måste mogna fram i det historiska skeendet. Till sitt politiska innehåll rör sig förslaget resonemang i de primitiva antikommunistiska tankebanor som hitleristerna konstruerade och som sedan med särskild energi upptagits av Mac Carthy och accepterats av de mest reaktionära krafterna i amerikansk politik.

Detta förslag, vars syften är att skrämma upp folket, inbilla det att ett krig mot Sverige är oundvikligt, uppluckra motståndet mot atomvapen och kemiska vapen samt bana vägen för en utrikespolitisk nyorientering, måste karakteriseras som en utmaning mot strävandena till fred, avspänning och nedrustning, samtidigt som det legaliserar det barbariska atomvapenkriget och en eventuell framtida fiendes hot att betvinga vårt land med sådana vapen.

Dess svagheter är för övrigt att det inte dragit lärdomarna av det andra världskrigets erfarenheter liksom inte heller av erfarenheterna från kriget i Korea och Indokina, att det vill ersätta människorna med maskiner, att det rör sig i illusionernas värld i fråga om försvarskampens möjligheter och att det gör den svenska försvarsmakten beroende av utlandet för att kunna fungera. Det tar icke hänsyn till det beprövade fria krigets

möjligheter och omöjliggör ett långvarigt försvarskrig för Sveriges frihet och oavhängighet.

Dess ultramodernitiska syn på tekniken går alltså hand i hand med en konservativ och av överklassens fördomar färgad uppfattning om krigets betingelser. Det utgör därför en ny påminnelse om officersskårens isole-ring från folket. Detta skall icke tolkas så att vi bestrider att det finns många patriotiska, ansvars-kännande och dugliga människor inom offi-cersskåren.

Därför borde detta förslag förkastas. Men detta kan inte vara liktydigt med att godta den nuvarande på de s. k. partiella reformernas grund fram-skapade försvarsmakten. Såsom redan av försvarsministern påpekats för-utsätter nämligen redan den nuvarande organisationen för att kunna fun-gera betydligt ökade anslag inom en nära framtid. Detta är bland annat beroende på dess felaktiga konstruktion, utbyggnaden av tekniska vapen, särskilt flyget, utan hänsyn till vad som är försvarets väsentliga styrka, vilket skett på bekostnad av dess uthållighet och möjlighet att utnyttja försvarets huvudkraft.

Flyget är inom kort tid det dyrbaraste vapenslaget. Men flyget har ingenstädes förmått spela en större roll än som hjälpkraft åt armé och flotta. Jaktflygets insatser mot bombanfall torde ingenstans ha varit större än en tiondedel av markartilleriets insatser. Bombflygets möjlig-heter har haft samband med försvararens underlåtenheter att utbygga markförsvaret. Bombflyget är mindre ett militärt vapen än ett vapen för att förstöra stationära mål, särskilt storstäder, och för att terrorisera deras befolkning. Samtidigt som bombflyget börjar uppnå höjder där det inte kan skadas av försvarsjaktplan står det inför utsikten att i hög grad avlösas av robotvapen. Att satsa ändå mer på ett svenskt bombflyg vars uppgift skulle vara att hemsöka främmande länder, borde vara uteslutet för ett land som ställer neutraliteten som huvudlinje i en ny storkonflikt.

I en av 26 socialdemokrater framlämnad motion vid denna riksdag krä-ves en ny parlamentarisk utredning av försvarsfrågan och förkastande av ÖB-förslaget. Det framhålles att man måste eftersträva billigare för-svarsutgifter, att de militära maktmedlen inte kan få spela den centrala rollen när det gäller vakthållningen kring vårt lands fred och oavhängig-het, utan att detta dock i främsta rummet måste vara en uppgift för andra krafter. Vi ansluter oss till dessa synpunkter, men vill samtidigt betona några andra problem som borde bli föremål för en sådan utred-ning.

Målet måste vara att skapa ett *neutralitetsförsvar* som skall kunna fungera under längre tid och göres oberoende av tillförsel utifrån. Kärnan skall vara en demokratisk folkarmé, som samlar landets levande värn-

kraft, är välbeväpnad och stöder sig på Sveriges särpräglade geografiska och i viss mån även klimatiska förhållanden. För att möjliggöra besparingar och samtidigt utveckla markartilleriet reduceras flyget medan flottan baseras på principen lätt flotta. En bestämd inriktning ges på uppgiften att utveckla landets försvar under det fria krigets förhållanden, vilket bland annat förutsätter en ny linje när det gäller hemvärnet. Hela försvaret och särskilt kadrernas rekrytering måste demokratiseras så att det inte kan missbrukas för reaktionära och mot folket och freden inriktade syften.

Med hänvisning härtill föreslås,

att riksdagen för sin del måtte besluta hemställa till Kungl. Maj:t om tillsättandet av en *parlamentarisk försvarsberedning* som före det slutliga ståndpunktstagandet till ÖB-planen måtte överväga sådana riktlinjer för den svenska försvarsmakten som utvecklats i denna motion och syftar till att nedbringa försvarsutgifterna och utveckla ett *demokratiskt neutralitetsförsvar*.

Stockholm i januari 1955

H. Hagberg

K. E. Senander

Gustav Johansson

Helmer Holmberg

Nr 112

Av herr *Staxäng m. fl.*, om *medelsanvisning för anläggning av en radiofyra på Klövningarna*.

(Lika lydande med motion nr 92 i Första kammaren)

Stockholm den 25 januari 1955

Ernst V. Staxäng

Carl E. Johansson,
Torp

Gösta Andersson

C. O. Carlsson
i Bakeröd

Olof Johansson

Einar Dahl

Wald. Svensson
